

ชื่อวิทยานิพนธ์ การยอมรับวิถีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
 ในจังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน นายชัยยศ โลหะชัย
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา 2544

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง (1) ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การติดต่อสื่อสาร และจิตวิทยาของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ (2) การยอมรับวิถีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ (3) ปัญหาในการเลี้ยงกุ้งกุลาดำและปัญหาในการถ่ายทอดความรู้จากเจ้าที่ส่งเสริมของสถานีฯ ให้กับเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ (4) ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การติดต่อสื่อสาร และจิตวิทยาที่มีต่อการยอมรับวิถีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ประชากรทั้งหมด 167 ราย ใช้ตัวอย่างทั้งหมด 110 ราย ในการวิจัย คิดเป็นร้อยละ 69 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาเป็นวิธีการคัดเลือกตัวอย่าง ใช้การสัมภาษณ์เป็นวิธีการในการรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ได้ดำเนินการในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2543 แล้วเสร็จในถึงเดือนมกราคม 2544 แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมเอสพีเอสเอส

จากการวิจัย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สถานภาพสมรส นับถือศาสนา พุทธ อายุโดยเฉลี่ย 37.6 ปี มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพเลี้ยง กุ้งกุลาดำเป็นอาชีพหลัก และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของชมรมผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ โดยได้รับข่าวสารการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจากสื่อประเภท นิตยสาร วารสาร และกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ ด้วยกันเอง ส่วนการยอมรับวิถีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ พบว่า เกษตรกรผู้ เลี้ยงกุ้งกุลาดำส่วนใหญ่มีการยอมรับในเรื่อง การสร้างบ่อ การเตรียมบ่อ การปล่อยกุ้งกุลาดำ การให้อาหาร การถ่ายน้ำและการให้อากาศ การใช้ยาและเคมีภัณฑ์ และ การรักษาสภาพ แวดล้อมในนาุ้ง

ปัญหาในการเลี้ยงกุ้งกุลาดำที่สำคัญ ได้แก่ การระบาดของโรคกุ้ง อัตรารอดของกุ้งที่เลี้ยงต่ำ และลูกกุ้งไม่มีคุณภาพ เนื่องจากอุปสรรคในการถ่ายทอดความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสถานีฯแก่เกษตรกร คือ จำนวนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมมีไม่เพียงพอ ขาดการติดต่ออย่างสม่ำเสมอ และการให้คำปรึกษาของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของสถานีฯไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ

การวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม การติดต่อสื่อสาร และจิตวิทยากับการยอมรับวิธีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำนั้น พบว่า รายได้จากการเลี้ยงกุ้ง และการใช้แรงงาน และปริมาณผลผลิตของกุ้งกุลาดำมีความสำคัญทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับวิธีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ฐานะทางเศรษฐกิจมีผลกับพฤติกรรมการยอมรับวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ ดังจะเห็นได้จากเกษตรกรที่ยอมรับวิธีปฏิบัติที่ได้รับการแนะนำมีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า เกษตรกรที่ไม่ยอมรับวิธีปฏิบัติ ในด้านปัญหาที่เกิดขึ้นจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานเกี่ยวข้องควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมอย่างเพียงพอกับความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำ เพื่อประสิทธิภาพในการวางแผนงาน และเพิ่มรายได้รวมทั้งความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเกษตรกร

Thesis Title Farmer's Adoption of Recommended Practices in Raising
 Giant Tiger Shrimp in Changwat Pattani
Author Mr.Chaiyot Lohapasai
Major Program Agricultural Development
Academic Year 2001

Abstract

The study aimed to investigate : 1. The economic, social, psychological and communicative characteristics of farmers raising giant tiger shrimp, 2. Factors associated with farmers' adoption of the recommendations, 3. Associated problems in production and technology transfer, 4. The relationship between economic, social, communicative and psychological factors and farmers' adoption of the recommendations. The total number of the population was 167. A simple random sampling was used for the sample selection. A number of 110 farmers, approximately 69 percent of the total population, was used for samples. Personal interviews were used for data collection. The interviews were started in November 2000 and lasted until the end of January 2001. Data analysis was undertaken by using the SPSS program.

The finding revealed that most farmers were male and married, Buddhists, with an average age of 37.6 years. They had formal education at a tertiary level. Raising shrimp was regarded as a major occupation. Most farmers were members of a shrimp farmer association. Their source of farm information was from magazines, journals and their shrimp farmer association. Most farmers adopted the recommendations in terms of pond construction, pond preparation, stocking density, feeding, damage and water utilization systems, use of drugs and chemical equipment, and environmental control and management.

The outbreak of epidemics, low rate of fertility and low standard of production quality were mentioned as major problems. An inadequate number of extension officers, a low rate of farm visits

paid by extension officers and irrelevant guidance for farmers' needs were cited as major constraints of (technology) transfer between farmers and extension officers.

A relationship between economic, social, psychological and communicative factors and farmers' adoption of recommendations was observed. Income, use of labour and quality of shrimp production were positively correlated with the farmer's adoption.

The study implies that the economic characteristics of farmers have an influence on their adoption behavior. Those who follow the recommendations tend to be at a higher economic status and receive farm outputs much more than those who do not follow them. For associated problems, it is recommended that the extension officers should provide farmers with accurate planning and protection methods in order to obtain more farm income and a better standard of living.